

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av gränsbevakningslagen

Ärende

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av gränsbevakningslagen (RP 94/2022 rd).

Beredning i utskott

Utskottets betänkande: Förvaltningsutskottet (FvUB 16/2022 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lag:

Lag

om ändring av gränsbevakningslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i gränsbevakningslagen (578/2005) 16, 50, 50 a och 60 §,
av dem 16 och 50 a § sådana de lyder i lag 749/2014 och 60 § sådan den lyder i lag 1350/2019,
samt
fogas till lagen en ny 39 a § och till 52 § 1 mom. en ny 3 a-punkt som följer:

16 §

*Tillfällig stängning av ett gränsövergångsställe, begränsning av gränsövergångstrafiken och
koncentrering av ansökan om internationellt skydd*

Statsrådet kan besluta att ett gränsövergångsställe ska stängas eller att gränsövergångstrafiken ska begränsas för viss tid eller tills vidare, om stängningen eller begränsningen är nödvändig för att avvärja ett allvarligt hot som riktas mot den allmänna ordningen, den nationella säkerheten eller folkhälsan. Inrikesministeriet beslutar om behövliga omedelbara åtgärder i brådskande situationer innan frågan avgörs av statsrådet. Inrikesministeriet ska lägga fram sitt beslut vid statsrådets allmänna sammanträde utan dröjsmål.

Statsrådet kan besluta att ansökan om internationellt skydd ska koncentreras till ett eller flera gränsövergångsställen vid riksgränsen i Finland, om det är nödvändigt för att avvärja ett allvar-

Riksdagens svar RSv 100/2022 rd

ligt hot mot den allmänna ordningen, den nationella säkerheten eller folkhälsan och om det är fråga om

- 1) ett exceptionellt stort antal inresande under en kort period, eller
- 2) information eller grundad misstanke om att inresan sker till följd av en främmande stats påverkan.

Om statsrådet har fattat ett beslut enligt 2 mom., får internationellt skydd sökas vid riksgränsen i Finland endast vid ett sådant gränsövergångsställe till vilket ansökan om internationellt skydd har koncentrerats. Undantag från detta kan göras i enskilda fall med beaktande av rättigheterna för barn, personer med funktionsnedsättning och andra särskilt utsatta personer.

Gränsövergångsställen får inte stängas, gränsövergångstrafiken får inte begränsas och ansökan om internationellt skydd får inte koncentreras i större utsträckning än vad som är nödvändigt för att avvärja ett allvarligt hot mot den allmänna ordningen, den nationella säkerheten eller folkhälsan. Beslutet ska upphävas när det inte längre är nödvändigt för att avvärja nämnda hot. Inrikesministeriet ska i tillräcklig omfattning informera om ett sådant beslut som avses i denna paragraf.

Åtgärderna enligt denna paragraf får inte utgöra ett hinder för finska medborgares rätt att komma in i landet eller vars och ens rätt att lämna landet eller kränka rättigheterna för personer som omfattas av Europeiska unionens lagstiftning om fri rörlighet eller vars och ens rätt till internationellt skydd.

Närmare bestämmelser om hur en fråga som avses i denna paragraf ska behandlas utan dröjsmål hos polisen, Tullen och Gränsbevakningsväsendet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

39 a §

Temporär skyldighet att överlåta egendom och utföra tjänster

Om det är nödvändigt för utförandet av ett brådskande enskilt uppdrag vid Gränsbevakningsväsendet som gäller upprätthållande av gränsordningen och gränssäkerheten, övervakning och tryggnad av den territoriella integriteten eller upprätthållande och utveckling av försvarsberedskapen och situationen inte annars kan hanteras, har en gränsbevakningsman med minst kaptens eller kaptenlöjtnants grad rätt att

- 1) beordra att privatpersoner, enskilda näringsidkare eller privata sammanslutningar kortvarigt, för högst sju dygn åt gången, ställer fordon, arbetsmaskiner och annan materiel, livsmedel, kommunikations- och dataförbindelser och -redskap samt övriga redskap och förnödenheter samt bränsle och smörjmedel och andra ämnen som behövs för att utföra uppdraget till Gränsbevakningsväsendets förfogande,

- 2) beordra att enskilda näringsidkare eller privata sammanslutningar som erbjuder de behövliga tjänsterna kortvarigt, för högst sju dygn åt gången, utför inkvarterings-, transport-, verkstads-, service- och byggtjänster, informations- och kommunikationstekniska tjänster eller andra motsvarande tjänster som behövs för uppdraget för Gränsbevakningsväsendet mot ersättning enligt gängse pris.

Gränsbevakningsväsendet betalar full ersättning för egendom som tas i bruk och ersätter skador på egendomen. Ägaren eller innehavaren får inte beordras att överlåta sådan i 1 mom. 1 punkten avsedd egendom som denne samtidigt själv behöver för att avvärja en olycka eller någon annan allvarlig situation, om det inte är nödvändigt för att rädda människoliv.

Riksdagens svar RSv 100/2022 rd

50 §

Hinder

Ägare och innehavare av mark- eller vattenområden är skyldiga att tillåta att stängsel eller andra hinder uppförs på gränzonen på statens bekostnad om det är nödvändigt för att upprätthålla gränssäkerheten.

Hinder får inte uppföras på områden som enligt 24 kap. 11 § i strafflagen omfattas av hemfriden. Hindren ska uppföras och placeras så att rättigheterna hos ägare och innehavare av mark- eller vattenområden samt samernas rättigheter inte begränsas mer än vad som är nödvändigt för att uppnå det mål som eftersträvas med hindren. Ägare och innehavare av mark- eller vattenområden ska i god tid på förhand underrättas om uppförande av bestående hinder.

För skador och olägenheter som orsakas av uppförande av hinder någon annanstans än vid kanten av en gränsöppning vid Finlands gräns betalas ersättning enligt gängse pris till ägaren och innehavaren av mark- eller vattenområdet.

50 a §

Gränsöppningar, gränzonen stråk och vägar samt underhåll av hinder

Ägare och innehavare av mark- eller vattenområden är skyldiga att på statens bekostnad tillåta att

1) sådana träd och sådan annan växtlighet som stör sikten avlägsnas från en gränsöppning vid Finlands gräns,

2) ett sådant stråk och en sådan högst 10 meter bred väg som krävs för att utföra Gränsbevakningsväsendets nödvändiga uppgifter samt för att uppföra och underhålla hinder anläggs på gränzonen och vid gränzonen bakre gräns,

3) sådana träd och sådan annan växtlighet som försvårar uppförandet och underhållet av hinder, stråk eller vägar avlägsnas och att nödvändiga schaktnings- och vattenbyggnadsarbeten utförs,

4) sådana konstruktioner som är nödvändiga för stråket eller vägen byggs.

Rätten att avlägsna träd och annan växtlighet och rätten att utföra schaktnings- och vattenbyggnadsarbeten samt rätten att anlägga stråk och vägar gäller inte på gårdsplaner och i trädgårdar. Ägare och innehavare av mark- eller vattenområden ska i god tid på förhand meddelas om avlägsnande av träd och annan växtlighet, schaktnings- och vattenbyggnadsarbeten samt om anläggande av stråk eller vägar.

För skada och olägenhet som orsakas av avlägsnande av träd och annan växtlighet, schaktnings- och vattenbyggnadsarbeten samt av anläggande av stråk eller vägar betalas ersättning enligt gängse pris till ägaren och innehavaren av mark- eller vattenområdet.

Riksdagens svar RSv 100/2022 rd

52 §

Gränszonstillstånd

Om inte något annat föreskrivs i denna eller någon annan lag krävs inom gränszonen tillstånd för

3 a) uppförande av byggnader, stängsel och motsvarande konstruktioner som försvårar Gränsbevakningsväsendets patrullverksamhet och annan verksamhet som är nödvändig för upprätthållandet av gränssäkerheten närmare än 50 meter från ett hinder enligt 50 §, ett stråk eller en väg enligt 50 a § eller fast apparatur för teknisk övervakning i gränszonen enligt 29 § 3 mom.,

60 §

Beslut som meddelas muntligen och ändringssökande

I brådsökande fall kan ett sådant tillstånd som avses i 52 § 1 mom. 1, 2, 4 och 5 punkten beviljas muntligen. Ändring i ett muntligen meddelat beslut genom vilket en ansökan godkänns i sin helhet får inte sökas genom besvär. Ett beslut som meddelats muntligen och i vilket ändring inte får sökas meddelas skriftligen endast på särskild begäran. Ändring i ett annat beslut som gäller gränszonstillstånd får sökas genom besvär.

Ett beslut om uppförande av hinder enligt 50 § och ett beslut om åtgärder enligt 50 a § 1 mom. får verkställas trots ändringssökande.

Bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

Denna lag träder i kraft den

20 .

Helsingfors 7.7.2022

På riksdagens vägnar

talman

generalsekreterare